

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
Valtakatu 2
96100 Rovaniemi

Kirjoitusvirhe korjattu hallintolain 51 §:n nojalla 9.5.2018.

Jouuni Näpänkangas
Jouuni Näpänkangas

Viite: Lausuntopyyntönnö 24.11.2015

Lausunto Foriet Oy:n malminetsintälupahakemukseen (ML2011:0078) liittyvästä Natura-arvion tarveharkinnasta

Dragon Diamond Ventures Ltd:n

~~Dragon Mining Ltd:n~~ tytäryhtiö Foriet Oy on hakenut joulukuussa 2013 kaivoslain mukaista malminetsintälupaa Kuusamon Suolavaarassa noin 240 ha alueelle. Lupahakemuksessa malminetsinnän menetelmiksi mainitaan koekuoppien ja -ojien kaivuu ja mahdollisesti kairaus. Alueella otaksutaan olevan timantteja.

Malminetsintäalue sijoittuu Särkipenä-Löyhkönen-Antinvaara (FI1101627) Natura-alueen läheisyyteen. Lupahakemuksessa ei mainita onko tutkimustoimia tarkoitus suorittaa myös Natura-alueella tai sen välittömässä läheisyydessä. Malminetsintäalue rajoittuu Natura-alueeseen, yksityismaan suojelualueisiin ja Metsähallituksen luonnonsuojeluklinteristöjen alueeseen noin 2,5 km matkalta.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus on antanut malminetsintälupahakemuksesta lausunnon tammikuussa 2014. Lausunnossa edellytetään, että malminetsinnästä on tehtävä Natura-arvioinnin tarveharkinta, jossa tulee tarkastella suunniteltujen toimenpiteiden sijoittumista ja mahdollisia vaikutuksia Natura-alueeseen nähden. Lausunnossa on kiinnitetty huomiota myös vesilain mukaisiin luonnontilaisiin pienvesiin (uselta kohteita) ja luonnontilaisiin soihin. Alueella on myös kiinteä muinaisjäännös (kivikautinen asuinpaikka).

Natura-arvioinnin tarveharkinta

Tarveharkinnan on laatinut Ahma Ympäristö Oy. Arviointi on toteutettu asiantuntija-arviona. Pohjatietoina on käytetty tietoja uhanalaisten lajien esiintymisestä, Natura-alueen tietolomaketta, Natura-päivitystietoja, maastokartoituksia (2 päivää) sekä kaivosyhtiön tutkimussuunnitelmia.

Tarveharkintaan sisältyvässä hankekuvauksessa on selostettu alueelle suunniteltuja malminetsinnän toimenpiteitä ja vaiheita huomattavasti alkuperäistä lupahakemusta tarkemmin. Menetelminä mainitaan geofysikaaliset mittaukset kannettavalla laitteistolla, moreeninäytteenotto tela-alustaisella kaivurilla noin 3 m syvyydestä (noin 20 + 10 paikkaa), koekuoppien/-ojien kaivuu noin 3 m syvyyteen (10 paikkaa) ja kallionäyttekairaus (15 reikää). Toimenpiteiden sijoittumisesta ei edelleenkään ole tietoja. Hankkeen vaikutusten kuvauksessa todetaan, että kulkureittejä ei sijoitettaisi Natura-

alueelle tai yksityismaan suojelualueille.

Tarveharkinnassa on kuvattu ja arvioitu selkeästi tutkimusvaiheittain suunniteltujen toimenpiteiden määrää, laajuutta ja vaikutuksia. Kairauspaikkojen ja koekuoppien/-ojien kattaman pinta-alan arvioidaan olevan malminetsintäalueella yhteensä 360 m² ja kokonaisuudessaan niiden muodostaman toiminta-alueen noin 1,8 ha. Kulkureittien pituudeksi arvioidaan useita kilometrejä. Tehokkaan malminetsinnän kestoajaksi arvioidaan 4 kk usealle talvelle jakaantuneena. Malminetsinnän todetaan synnyttävän alueelle huomattavan määrän kasvillisuutta voimakkaasti muuttavia, selvästi havaittavia ja erittäin pitkäkestoisia tai osin jopa palautumattomia jälkiä. Koska malminetsinnän toimenpiteiden tarkasta sijoittumisesta ei ole tietoa, siltä voi arvion mukaan aiheutua huolimattomasti toimittaessa vähäisiä heikentäviä vaikutuksia myös Natura-alueen luontotyypeille.

Tarveharkinnassa on esitetty 10 kohdan listaus vaikutuksia lieventävistä toimenpiteistä. Raportin liitteessä 8 on esitetty koneellisen liikkumisen pääasialliset reitit, Natura-alueen suojavyöhyke (50 m), vesilain suojaamien pienvesien suojavyöhyke (30 m) ja uhanalaisten kasvien esiintymispaikkojen suojavyöhyke (30 m).

ELY-keskuksen lausunto Natura-arvioinnin tarpeellisuudesta

Koneellisten malminetsintätoimenpiteiden sijoittumisesta ei ole tietoa, mikä tuo epävarmuutta arviointiin. Epävarmuutta aiheuttaa myös se, kuuluuko malminetsintäalueeseen Natura-aluetta edes pienialaisesti. Tukesin paikkatietoaineistossa malminetsintäalue ei näyttäisi ulottuvan Natura-alueelle.

Malminetsintäalue ulottuu pienialaisesti (noin 1 ha) Liippasuon pohjoispuolella Metsähallituksen luonnonsuojelukiinteistön alueelle (kiinteistö 305-417-97-9). Sama tilanne on pienialaisesti kiinteistöllä 305-417-97-28. Jos näillä valtion maan alueella on tarkoitus toimia, tulee olla yhteydessä Metsähallituksen luontopalveluihin.

ELY-keskus katsoo, että malminetsinnässä tulee noudattaa tarveharkintaraportin kappaleessa 7.1 esitettyjä vaikutuksia lieventäviä toimenpiteitä. Natura-alueen ja maaperää muuttavia malminetsintäpaikkojen välille tulee jättää vähintään 50 m suojavyöhyke. Vesilain suojaamien pienvesien ja koekuoppien/-ojien ja kairauspisteiden väliin tulee jättää 30 m suojavyöhyke. Samoin arvokkaiden kasvilajien esiintymispaikkojen ja kuoppien/-ojien sekä kairauspisteiden välissä tulee olla 30 m suojavyöhyke.

Forlet Oy:n on huolehdittava siitä, että Natura -tarveharkinnassa esille tuodut lieventävät toimenpiteet tulevat myös maastossa käytännön malminetsintätöitä suorittavan henkilöstön tietoon. Suojelualueiden rajat ja raportin liitteessä 8 esitetyt suojavyöhykkeet ja aluerajaukset tulisi olla maastossa käytettävissä paikkatietona tai riittävän tarkoilta maastokartoille tai ilmakuville siirrettyinä.

Varsinainen Natura-arviointi tulee tehdä, jos toiminnasta todennäköisesti aiheutuu Natura-alueella muutoksia luonnontilaisen alueen pinta-alassa tai luontotyyppien ja elinympäristöjen pinta-alassa siten, että tämä heikentää niiden luontotyyppien, lajien tai elinympäristöjen suojelun tasoa, joiden perusteella alue on otettu Natura 2000 -

verkostoon. Lähtökohtana malminetsintää suunniteltaessa on pidettävä, ettei Natura-alueelle aiheutettaisi haitallisia vaikutuksia. ELY-keskus katsoo, että mikäli Ahma Ympäristö Oy:n raportissa esitetyt vaikutusten lieventämisen menetelmiä käytetään, on todennäköistä että malminetsinnästä ei aiheudu merkittäviä haitallisia vaikutuksia ja varsinaista Natura-arviointia ei ole tarpeen tehdä.

Jos malminetsintäalueeseen sisältyy pienialaisesti Natura-aluetta, edellä todettu edellyttää, että Natura-alueella ei tehdä koekuoppia tai -ojia. Kairaukset Natura-alueella ovat mahdollisia vain talviaikana käyttäen jäädytettyä ajouraa ja kalliosojan poistoa.

Mikäli tutkimukset johtavat siihen, että kaivostoiminnan aloittaminen todetaan kannattavaksi, tulee ottaa huomioon ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain ja luonnonsuojelulain 65 §:n mukaiset säännökset uusien selvitysten ja vuorovaikutusmenettelyjen tarpeesta.

Luonto- ja alueidenkäyttösikön päällikkö
Metsänhoitaja

Eero Melantie

Ympäristöasiantuntija

Jouni Näpänkangas

Tämä asiakirja POPELY/835/07.01/2013 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument
POPELY/835/07.01/2013 har godkänts elektroniskt

Hyväksyjä Melantie Eero 09.05.2018 10:58

Esittelijä Näpänkangas Jouni 09.05.2018 10:37